

Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi

Hasan Ceyhun CAN¹, Erdoğan TOZOĞLU²

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 8.10.2019

Kabul Tarihi: 31.12.2019

Online Yayın Tarihi:

31.12.2019

Anahtar Kelimeler

İnternet, Bağımlılık,
İnternet Bağımlılığı, Spor

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin spor ve farklı değişkenler açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Betimsel türde, tarama modeli kullanılarak yapılan bu çalışmanın hedef kitlesini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Atatürk Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim gören 849 kadın 449 erkek olmak üzere toplam 1298 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada öğrencilerin internet bağımlılığı düzeylerine ilişkin tutumlarını belirlemek için Hahn ve Jerusalem (2001) tarafından tasarlanmış ve Şahin ile Korkmaz (2011) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılmış olan "İnternet Bağımlılığı" ölçeği uygulanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22 paket programı kullanılmıştır. Veriler analiz edilirken; demografik özelliklerin belirlenmesinde frekans dağılımı, iki farklı bağımsız değişken ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi belirlemek için T testi ve ikiden fazla farklı değişken ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi belirlemek için Anova Waryans analizi testleri kullanılmıştır. Değişkenler arasındaki fark P; 0,05 anlamlılık düzeyi esas alınarak yorumlanmıştır. Elde edilen bulgulara göre; bireylerin internet bağımlılık düzeyleri ile cinsiyet, internete erişim sağlama durumu, ebeveynlerin internet kullanma durumları, internet kullanım süresi, internet kullanım amacı, sosyal medya üyeliği durumu, öğrenim düzeyi, spor yapma durumu ve haftalık spor yapma sürelerinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaptıkları spor türü ve spor yapma amacı değişkenleri arasında anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür. Bireylerin internet bağımlılığı düzeylerinde; erkek bireylerin kadın bireylerden; sosyal medya üyeliği olanların olmayanlardan; ebeveynleri internet kullanan öğrencilerin kullanmayanlardan, internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Spor yapma durumu değişkeninde ise spor yapmayan bireylerin internet bağımlılığı puan ortalamalarının spor yapan bireylerden yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Examining of University Students' Internet Addiction Levels in Terms of Sports and Different Variables

Abstract

Article Info

Received: 8.10.2019

Accepted: 31.12.2019

Online Published:

31.12.2019

Keywords

Internet, Addiction,
Internet Addiction,
Sports

This research is done to investigate university students' internet addiction levels in terms of sports and different variables. Target group of this descriptive and survey model research, is the 2017-2018 term students studying in different departments and consist of 849 female, 449 male in total of 1298. "Internet Addiction" scale which is contemplated by Hahn and Jerusalem (2001) and translated into to Turkish by Şahin Korkmaz (2011) is used in order to determine attitude of students' internet addiction levels. SPSS 22 package programme is used to analyze the data. When analyzing the data, T test is used to determine the frequency distribution of demographic characteristics and relationship between two different variables and internet addiction. Anova Waryans analysis tests are used to specify relationship between two variables and internet addiction. Difference P; 0,05 between variables is interpreted based on level of significance. According to the findings, meaningful differences are observed on the internet addiction level of individuals, as; sexuality, access to internet, internet usage of parents, usage time of internet, purpose of using internet, social media membership, education level, doing sports and weekly hours of doing sports. No meaningful differences are observed between sports type and aim of doing sports. In comparison to individual's internet addiction levels, male individuals have higher addiction level than female individuals, social media account owners have higher addiction levels than the ones that do not have social media account and individuals with internet user parents have higher addiction levels than the individuals whose parents do not use internet. Considering the situation of doing sports, individuals who do not do any sports have higher levels of internet addiction compared to do individuals who do sports.

¹İstanbul-Cerrahpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, İstanbul

²Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzurum

*Bu çalışma Hasan Ceyhun CAN'ın Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü'nde hazırlamış olduğu "Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Giriş

İnternet, çağımızın hızlı gelişim ve değişim gösteren en kritik unsurlarından birisidir. İnternet, insanoğlunun icat etmiş olduğu en önemli buluşların da başında gelmektedir. İnternet ile birlikte bireyler bilgiye daha hızlı ulaşabilmek, dünyanın farklı bölgelerindeki insanlarla iletişime geçebilmek, rutin işlerini internet üzerinden yapabilmek gibi birçok alanda kolaylıklar yaşamışlar; dahası zamandan ve ekonomiden tasarruf etmişlerdir. Bu tür gelişmelerin sonucunda, internet kullanımının günümüzde hızla yaygınlaşmış olduğu bilinmektedir.

Çağımızda internet kullanımının bireysel ve toplumsal yaşamın en önemli unsurlarından bir tanesi olduğunu söylemek mümkündür. İnternet teknolojisinin, modern dünya kurumları üzerinde devrim niteliği yaratan bir etkisi olmuştur (Okin, 2005). Sanayi devrimi öncülüğünde ortaya çıkmış olan yeni teknolojiler, insanların yaşam biçimini derinden etkilemiş; onların değişmesine, yeni sosyal yapıların ortaya çıkmasına ve üretim alanlarının yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Sanayi toplumunun son aşaması olan tüketim toplumu, 20. yüzyılın son çeyreğinde gelişmelerin ve değişimlerin karşısında duramayarak yerini bilgi toplumuna bırakmıştır. Bilgi toplumun içerisinde bilgisayar teknolojisinin, seri bir gelişim göstermesine ek olarak internetin de ortaya çıkması ve gelişmesiyle, bu iki teknolojinin insan hayatının odak noktası haline gelmesi kaçınılmaz olmuştur. İnternet, bu çağ içerisinde keşfedilmiş en önemli iletişim aracı olarak kabul görmektedir (Çalık ve Çınar, 2009). Bunun yanı sıra, bilgi çağının en hızlı büyüyen ve yaygınlaşan medyası da olan internet, insanlık tarihi açısından yeni bir dönüm noktasını ifade etmektedir. Çünkü insanlık tarihinin bugüne kadar olan tüm bilgi ve kültür birikiminden daha fazlası son 30 yıl içerisinde ortaya konulmuştur (Nakilcioğlu, 2007).

İnternet kullanım oranının dünya genelinde artması, insanları “İnternet Bağımlılığı” tehlikesiyle karşı karşıya getirmiştir. İnternet, insan hayatının pek çok alanı içerisinde kendisine yer edinmiş ve insan hayatı üzerinde kolaylaştıracak etkiler göstermiş olmasına karşın, internet için harcanılan zamanın kontrol edilememesinden ötürü, fiziksel problemlerin yanında sosyal ilişkilerde de problemler yaşanmasına neden olmuştur (Sato, 2006). İnterneti aşırı bir şekilde kullanan insanların, yakın çevresiyle daha az etkileşimde bulunarak, beraber daha az zaman harcadıkları ifade edilmektedir (Kraut ve diğerleri, 1998; Shim, 2004). Bununla birlikte, interneti aşırı kullanan insanların, kişilerarası ilişkilerde problemler yaşadıkları ve sosyal ilişkilerinin giderek azaldığı bildirilmiştir (Welsh, 1999). İnternet bağımlılığında kişi, maruz kaldığı etkileşimlere direnç gösteremeyerek internet de daha fazla zaman harcamaya başlar. Ayrıca internet üzerindeki etkinliklere daha da yoğunlaşır ve bu da olağan bir bağımlılık göstergesidir. Öyle ki, internette geçirilen zaman kullanıcının yaşamının odak noktası haline gelir. Her ne kadar internet kullanımında dış kaynaklı, kimyasal bir maddenin yol açtığı bilinç değişiklikleri ile ilişkilendirilme olmamasına rağmen, cinsel uyarım, kumar ve oyunlar da olduğu gibi diğer yapılan etkinlikler ile ilişkili iç kaynaklı kimyasalların sebep olduğu bir bilinç değişikliği hali söz konusudur (Tarhan ve Numedov, 2011).

İnternet kullanmak gençler arasında çoğunluk tarafından benimsenen ve beğenilen bir etkinlik olarak görülmektedir ve bu da gençlerin aşırı internet kullanımına neden olmaktadır (Lin ve Tsai, 2002). Young (2004) internet bağımlılığıyla ilgili olarak en yüksek risk kümesini gençlerin oluşturduğunu ifade

etmiştir. Bilhassa okul çağındaki gençlerde sıklıkla gözlemlenen aşırı kullanım, gençlerin fiziksel ve zihinsel gelişimlerini ayrıca sosyal ilişkilerini olumsuz şekilde etkileyerek, akademik başarılarını düşürmektedir (Cengizhan, 2003). Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığına eğilimli olması durumu dünya genelinde rastlanan bir olaydır. Bu olayın sebebi olarak; internet ulaşımının kolay olması ve öğrencilerin çoğunluğunun interneti bir eğitim aracı olarak kullanması gösterilebilir. Örnek olarak, Kore’de yapılan araştırmalar sonucunda elde edilen bulgular; üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığında en yüksek oranı oluşturduklarını göstermiştir. Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığına eğilimli olmalarının nedenleri arasında; alışılmış düzenlerinden uzaklaşarak yeni bir hayata kendilerini adapte etmekte yaşadıkları zorluk, bununla birlikte ortaya çıkan depresyon ve sosyal kaygı gibi psikolojik sorunlar gösterilebilir (Kim, 2007).

En yüksek risk kümesini oluşturan üniversite öğrencilerinin bağımlılık düzeylerinin ve bağımlılık düzeylerine etki eden etmenlerin neler olduğunun bilimsel araştırmalar aracılığıyla incelenmesinin sosyal ve psikolojik sorunlarla birlikte öğretimsel sorunların çözümlenmesinde de olumlu etkileri olacağı öngörülmektedir. Bunun yanında ortaya çıkacak bulguların araştırmacılar açısından yol gösterici olup farklı çalışmalar için referans olacağı da düşünülmektedir. Bu araştırma temelini “üniversite öğrencilerinin internet bağımlılık düzeyleri ile spor ve farklı değişkenler arasında anlamlı bir farklılaşma var mıdır?” sorusu oluşturmaktadır.

Materyal ve Yöntem

Bu kısımda çalışmaya ait olan, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama aracı, verilerin nasıl toplandığı ve toplanmış olan verilerin istatistiksel analizleri ile alakalı açıklamalar bulunmaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma “Tarama Modeli” olarak tasarlanmıştır. Günümüzde devam etmekte olan ya da geçmişte var olmuş bir durumu olduğu gibi tanımlamayı hedefleyen araştırma modelleri tarama modeli olarak adlandırılmaktadır. Bu modellerde temel hedef, var olan durumu olduğu halde betimleyebilmek olarak ifade edilebilir. Anlaşılacak istenen durumu uygun bir biçimde belirlemek asıl önemli olan noktadır (Karasar, 2010).

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın evreni 2017/2018 eğitim-öğretim döneminde Atatürk Üniversitesi’nde öğrenim görmekte olan öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi’nde farklı bölümlerde eğitim-öğrenim hayatına devam eden ve gönüllü olarak tarama çalışmasına katılan öğrenciler oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin bilgiler Tablo 1 ve Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Demografik Özellikler	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)	
Cinsiyetiniz Nedir?	Kadın	849	65,4	65,4
	Erkek	449	34,6	100,0
Sınıf Düzeyiniz Nedir?	1.sınıf	326	25,1	25,1
	2.sınıf	459	35,4	60,5
	3.sınıf	217	16,7	77,2
	4.sınıf	296	22,8	100,0
Günlük İnternet Kullanımınız Nedir?	1 Saatten Az	131	10,1	10,1
	1-3 Saat	489	37,7	47,8
	4-6 Saat	460	35,4	83,2
	7 Saat ve Üzeri	218	16,8	100,0
Sosyal Medya Üyeliğiniz Var mı?	Evet	1134	87,4	87,4
	Hayır	164	12,6	100,0
İnterener Erişim Kaynağınız Nedir?	Hücrel Veri	642	49,5	49,5
	Kablosuz Bağlantı	656	50,5	100,0
	Araştırma-Eğitim	267	20,6	20,6
İnternet Kullanım Amacınız Nedir?	Eğlence-Boş zaman	307	23,7	44,2
	Sosyal medya-İletişim	450	34,7	78,9
	Birden Fazla Amaç	274	21,1	100,0
Ebeveynleriniz İnternet Kullanır mı?	Evet	833	64,2	64,2
	Hayır	465	35,8	100,0

Araştırma 849 (%65,4) kadın ve 449 (%34,6) erkek olmak üzere toplam 1298 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Sınıf düzeylerine bakıldığında, 1. sınıftan 326 (%25,1), 2. sınıftan 459 (%35,4), 3. sınıftan 217 (%16,7) ve 4. sınıftan 296 (%22,8) öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere günlük ne kadar internet kullandıkları sorulduğunda; 131 (%10,1) öğrencinin 1 saatten az, 489 (%37,7) öğrencinin 1-3 saat arası, 460 (%35,4) öğrencinin 4-6 saat arası ve 218 (%16,8) öğrencinin 7 saat ve üzeri günlük internet kullandıklarını ifade etmektedirler. Bu öğrencilerden 1082 (%83,4) kişinin sürekli kullanabileceği internet bağlantısı olduğu buna ek olarak da çoğunluğun sosyal medya üyeliğine sahip oldukları görülmektedir. İnternete en çok nereden erişim sağladıkları sorulduğunda; 642 (%49,5) öğrencinin hücrel veri aracılığıyla internete erişim sağladığı, 656 (%50,5) öğrencinin ise kablosuz bağlantı aracılığıyla internete erişim sağladığını ifade ettikleri gözlenmektedir. Öğrencilere sorulan: “İnterneti hangi amaçla kullanıyorsunuz?” sorusuna, 450 (%34,7) öğrencinin sosyal medya-iletişim, 307 (%23,7) öğrencinin eğlence-boş zaman, 267 (%20,6) öğrencinin araştırma-eğitim ve 274 (%21,1) öğrencinin ise birden fazla amaç için internet kullandıklarını ifade ettikleri gözlenmiştir. Öğrencilerden 833 (%64,2) kişinin ebeveynleri internet kullanırken, 465 (%35,8) öğrencinin ebeveynlerinin ise internet kullanmadıkları görülmektedir.

Tablo 2. Araştırma Grubunun Spora İlişkin Bilgileri

Spore İlişkin Bilgiler	Sayı (N)	Yüzde (%)	Toplam Yüzde (%)	
Spor Yapıyor Musunuz?	Evet	546	42,1	42,1
	Hayır	752	57,9	100,0
Haftada Kaç Saat Spor Yapıyorsunuz?	1 saat ve altı	187	34,2	34,2
	2-3 saat	178	32,6	66,8
	3-4 saat	78	14,3	81,1
	5 saat ve üzeri	103	18,9	100,0
Ne Tür Spor Yapıyorsunuz?	Bireysel Spor	378	69,2	69,2
	Takım Sportu	84	15,4	84,6
	Her İkisi de	84	15,4	100,0
Hangi Amaçla Spor Yapıyorsunuz?	Rekreasyon	195	35,7	35,7
	Sağlık	289	52,9	88,6
	Ekonomi	62	11,4	100,0

Araştırmaya katılan öğrencilerden, 546 (%42,1) öğrencinin spor yaptığı, 752 (%57,9) öğrencinin ise spor yapmadığı gözlenmiştir. Araştırmaya katılan spor yapan öğrencilere haftalık kaç saat spor

yaptıkları sorulduğunda; 187 (%34,2) kişi 1 saat ve altı, 178 (%32,6) kişi 2-3 saat arası, 78 (%14,3) kişi 3-4 saat arası ve 103 (%18,9) kişi ise 5 saat ve üzeri spor yaptıklarını ifade etmişlerdir. Spor yapan 546 öğrenciye ne tür spor yaptıkları sorulduğunda; 378 (%69,2) kişi bireysel spor, 84 (%15,4) kişi takım sporu, 84 (%15,4) kişi ise her iki spor türünü de yaptığını ifade etmiştir. Spor yapan 546 öğrenciye hangi amaç doğrultusunda spor yaptıkları sorulduğunda; 289 (%52,9) kişinin sağlık amaçlı, 195 (%35,7) kişinin rekreasyon amaçlı ve 62 (%11,4) kişinin ise ekonomi amaçlı spor yaptıkları gözlenmektedir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verilerinin elde edilebilmesi gayesiyle “Kişisel Bilgi Formu (KBF)” ile birlikte “İnternet Bağımlılığı Ölçeği (İBÖ)” kullanılmıştır. Uygulama öncesinde katılım sağlayan öğrencilere, ölçeklerle alakalı bilgilendirme sınıf ortamında araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Araştırma verileri Atatürk Üniversitesi bünyesinde 2017/2018 eğitim öğretim dönemi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi’nde aktif olarak öğrenim gören öğrencilerden toplanmıştır. Araştırmada, Atatürk Üniversitesi bünyesinde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerini belirlemek için farklı kişisel özelliklerine dair “Kişisel Bilgi Formu” ve internet bağımlılık düzeylerini saptamak amacıyla Hahn ve Jerusalem (2001) tarafından tasarlanmış ve Şahin ile Korkmaz (2011) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılmış olan “İnternet Bağımlılığı” ölçeği kullanılmıştır. İnternet bağımlılığı ölçeği 19 maddeden oluşan 5’li likert tipi (1= Hiç Uygun Değil, 2= Biraz Uygun, 3= Uygun, 4= Oldukça Uygun, 5= Tamamen Uygun) bir ölçektir. Bu ölçekten elde edilebilecek olan tavan puan 95, taban puan ise 19’dur. Ölçeğin elde edilen puanlarının yüksek oluşu kişilerin internet bağımlılık seviyelerinin fazla olduğuna işaret etmektedir. Ölçeğin güvenilirliğini hesaplamak üzere veriler üzerinde iç tutarlılık analizleri yapılmıştır. Buna göre faktörlerin iç tutarlılık katsayılarından kontrol kaybı 0,90, aşırı online kalma isteği 0,88 ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk 0,92 arasında değerler almış olup bunun yanında ölçeğin geneli için iç tutarlılık katsayısı 0,85 olarak belirlenmiştir (Şahin ve Korkmaz, 2011). Yapmış olduğumuz geçerlilik ve güvenilirlik analizinde ise kontrol kaybı 0,87, aşırı online kalma isteği 0,87 ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk 0,91 arasında değerler almakta ve ölçeğin geneli için iç tutarlılık katsayısı ise 0,94 olarak tespit edilmiştir.

Araştırmada, ölçekler aracılığı ile elde edilen verilerin analiz edilebilmesi için önce verilerin işlenmesiyle ilgili çalışmalar yapılmıştır. Bunun için öncelikle, Atatürk Üniversitesi bünyesindeki öğrencilerin doldurduğu ölçekler detaylı bir şekilde kontrol edilmiştir. Eksik veya yanlış doldurulan anketler değerlendirmeye alınmamıştır. Daha sonra araştırmaya uygun olan anketler bilgisayara aktarılıp, verilerin analizinde değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Verilerin analizini yapılırken, SPSS 22.0 paket programı vasıtasıyla veriler bilgisayara aktarılıp, işlenmiştir. Verilerin analiz edilmesinde tanımlayıcı analiz teknikleri kullanılmıştır. Bunlar; frekans, aritmetik ortalama, standart hata, standart sapma ve yüzdelik dağılımdır. İki farklı bağımsız değişken ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi belirlemek için *Independent-Samples T Test* ve ikiden fazla farklı değişken ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi belirlemek için *One-Way Anova* testi yapılarak sonuçlar P: 0,05 önem düzeyine göre değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde veri analizi sonucunda elde edilen bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetleri ile İnternet Bağımlılığı Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	t	P
Kontrol Kaybı	Kadın	849	16,9317	6,81442	-,792	,423
	Erkek	449	17,2428	6,56195	-,802	
Aşırı Online Kalma İsteği	Kadın	849	9,6160	4,25441	-2,473	,014*
	Erkek	449	10,2339	4,32973	-2,460	
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Kadın	849	14,5324	7,34055	-2,675	,007*
	Erkek	449	15,6748	7,27743	-2,682	
Toplam	Kadın	849	41,0801	16,34809	-2,191	,027*
	Erkek	449	43,1514	15,93063	-2,208	

Tablo 3 de kadın ve erkek öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden, aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrencilerin puan ortalamalarının aşırı online kalma isteği düzeyinin, kadın öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bununla birlikte erkek öğrencilerin puan ortalamalarının sosyal ilişkilerde olumsuzluk düzeyinin, kadın öğrencilerin puan ortalamalarına göre yüksek olduğu da gözlemlenmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda cinsiyetler arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin cinsiyetleri ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P;0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sosyal Medya Üyelik Durumları ile İnternet Bağımlılığı Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	t	P
Kontrol Kaybı	Evet	1134	17,4065	6,71915	5,224	,000*
	Hayır	164	14,5000	6,23418	5,525	
Aşırı Online Kalma İsteği	Evet	1134	10,0750	4,28122	5,477	,000*
	Hayır	164	8,1341	3,95764	5,808	
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Evet	1134	15,1420	7,40233	2,776	,003*
	Hayır	164	13,4451	6,69608	2,992	
Toplam	Evet	1134	42,6235	16,21181	4,869	,000*
	Hayır	164	36,0793	15,20372	5,108	

Tablo 4 de herhangi bir sosyal medyaya üyelik durumlarına göre öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde kontrol kaybı, aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda, herhangi bir sosyal medya üyesi olan öğrenci puan ortalamalarının, herhangi bir sosyal medya üyesi olmayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Aşırı online kalma isteği alt boyutunda, herhangi bir sosyal medya üyesi olan öğrenci puan ortalamalarının, olmayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda, herhangi bir sosyal medya üyesi olan öğrenci puan ortalamalarının, olmayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin sosyal medya üyelikleri ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin İnternete Erişim Sağlama Durumları ile İnternet Bağımlılığı Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	t	P
Kontrol Kaybı	Hücrel veri	642	16,6838	6,95930	-1,885	,060
	Kablosuz ağ	656	17,3872	6,47858	-1,884	
Aşırı Online Kalma İsteği	Hücrel veri	642	9,5794	4,24824	-2,083	,037*
	Kablosuz ağ	656	10,0747	4,31778	-2,083	
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Hücrel veri	642	14,4159	7,31122	-2,491	,013*
	Kablosuz ağ	656	15,4284	7,33148	-2,491	
Toplam	Hücrel veri	642	40,6791	16,27637	-2,459	,014*
	Kablosuz ağ	656	42,8902	16,11941	-2,459	

Tablo 5 incelendiğinde, internete erişim sağlama durumlarına göre öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P;0,05 düzeyinde aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. İnternet erişimini kablosuz ağ aracılığıyla sağlayan öğrenci puan ortalamalarının aşırı online kalma isteği düzeylerinin, hücrel veri aracılığıyla internet erişimi sağlayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bunun yanında sosyal ilişkilerde olumsuzluk düzeylerinin, kablosuz ağ aracılığıyla internet erişimi sağlayan öğrenci puan ortalamalarının, hücrel veri aracılığıyla internet erişimi sağlayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu bulunmuştur. Kontrol kaybı alt boyutunda ise internete erişim sağlama durumuna göre P;0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin internete erişim sağlama durumları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ebeveynlerinin İnternet Kullanma Durumları ile İnternet Bağımlılığı Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	t	P
Kontrol Kaybı	Evet	833	17,3770	6,64535	2,425	,015*
	Hayır	465	16,4344	6,83712	2,405	
Aşırı Online Kalma İsteği	Evet	833	10,0252	4,33463	2,201	,026*
	Hayır	465	9,4796	4,18795	2,222	
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Evet	833	15,2005	7,46961	1,795	,069
	Hayır	465	14,4387	7,07236	1,823	
Toplam	Evet	833	42,6026	16,24613	2,399	,016*
	Hayır	465	40,3527	16,11423	2,405	

Tablo 6 da öğrencilerinin ebeveynlerinin internet kullanım durumlarına göre internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında, kontrol kaybı ve aşırı online kalma isteği alt boyutlarında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda, ebeveynleri internet kullanan öğrencilerin puan ortalamalarının, ebeveynleri internet kullanmayan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu bulunmuştur. Aşırı online kalma alt boyutunda, ebeveynleri internet kullanan öğrencilerin puan ortalamalarının, ebeveynleri internet kullanmayan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda ise öğrenci ebeveynlerinin internet kullanma durumuna göre P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin ebeveynlerinin internet kullanma durumları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Spor Yapma Durumları ile İnternet Bağımlılığı Alt Ölçeklerinden Aldıkları Puan Ortalamaları Arasındaki Farka İlişkin t Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	t	P
Kontrol Kaybı	Evet	546	16,4249	6,65802	-2,811	,005*
	Hayır	752	17,4854	6,74649	-2,817	
Aşırı Online Kalma İsteği	Evet	546	9,5147	4,13674	-2,259	,023*
	Hayır	752	10,0585	4,38485	-2,280	
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Evet	546	14,7473	7,02931	-,754	,446
	Hayır	752	15,0585	7,55305	-,763	
Toplam	Evet	546	40,6868	15,63397	-2,102	,034*
	Hayır	752	42,6024	16,61109	-2,122	

Tablo 7 de spor yapma durumları ile öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde kontrol kaybı ve aşırı online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda, spor yapmayan öğrencilerin puan ortalamalarının, spor yapan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte aşırı online kalma isteği alt boyutunda, spor yapmayan öğrencilerin puan ortalamalarının, spor yapan bireylerin puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda ise spor yapma durumuna göre P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin spor yapma durumları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 8. Katılımcıların Sınıf Düzeylerine Göre İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları ile Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	F	P	Fark
Kontrol Kaybı	1.sınıf	326	16,7853	6,79524	,564	,639	--
	2.sınıf	459	17,3595	6,66505			
	3.sınıf	217	16,8756	6,51055			
	4.sınıf	296	16,9426	6,91646			
Daha Fazla Online Kalma İsteği	1.sınıf	326	9,6687	4,45705	,462	,709	--
	2.sınıf	459	9,8867	4,09497			
	3.sınıf	217	9,6866	4,36457			
	4.sınıf	296	10,0236	4,35027			
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	1.sınıf	326	15,2638	7,46959	4,606	,006*	2>3
	2.sınıf	459	15,6732	7,48871			
	3.sınıf	217	13,6912	6,43785			
	4.sınıf	296	14,3074	7,43218			
Toplam	1.sınıf	326	41,7178	16,32215	1,493	,215	--
	2.sınıf	459	42,9194	16,48647			
	3.sınıf	217	40,2535	14,72260			
	4.sınıf	296	41,2736	16,72559			

Tablo 8 incelendiğinde, farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 anlamlılık düzeyine göre sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda, 2.sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenci puan ortalamalarının, 3.sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında öğrencilerin öğrenim düzeyleri durumlarına göre P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin sınıf düzeyleri ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tablo 9. Katılımcıların Günlük İnternet Kullanım Durumlarına Göre İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları ile Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	F	P	Fark
Kontrol Kaybı	1 saatten az (1)	131	13,7252	6,23890	82,649	,000*	4>1,2,3 3>1,2
	1-3 saat (2)	489	14,7607	5,65885			
	4-6 saat (3)	460	18,1630	6,44987			
	7 saat ve üzeri (4)	218	21,7706	6,60838			
Daha Fazla Online Kalma İsteği	1 saatten az (1)	131	7,7634	3,53626	59,168	,000*	4>1,2,3 3>1,2
	1-3 saat (2)	489	8,5992	3,73053			
	4-6 saat (3)	460	10,5522	4,27226			
	7 saat ve üzeri (4)	218	12,3073	4,39229			
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	1 saatten az (1)	131	13,3435	7,07734	37,571	,000*	4>1,2,3 3>1,2
	1-3 saat (2)	489	13,1656	6,24230			
	4-6 saat (3)	460	15,3043	7,30258			
	7 saat ve üzeri (4)	218	19,0367	8,09099			
Toplam	1 saatten az (1)	131	34,8321	15,37688	74,203	,000*	4>1,2,3 3>1,2
	1-3 saat (2)	489	36,5256	13,78523			
	4-6 saat (3)	460	44,0196	15,56705			
	7 saat ve üzeri (4)	218	53,1147	16,17134			

Tablo 9 incelendiğinde, günlük internet kullanım süreleri farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 anlamlılık düzeyine göre kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda, 7 saat ve üzeri günlük internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının, 1 saatten az, 1-3 saat arası ve 4-6 saat arası günlük kullanım sürelerinin puan ortalamalarından daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Daha fazla online kalma isteği alt boyutunda, 7 saat ve üzeri günlük internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının, 1 saatten az, 1-3 saat arası ve 4-6 saat arası günlük kullanım sürelerinin puan ortalamalarından daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda, 7 saat ve üzeri günlük internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının, 1 saatten az, 1-3 saat arası ve 4-6 saat arası günlük kullanım sürelerinin puan ortalamalarından daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin günlük internet kullanım durumları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların İnternet Kullanım Amaçlarına Göre İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları ile Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	F	P	Fark
Kontrol Kaybı	Araştırma-Eğitim (1)	267	15,6442	6,77268	9,997	,000*	2,3>1,4
	Eğlence-Boş Zaman (2)	307	18,3160	6,83999			
	Sosyal Medya-İletişim (3)	450	17,5222	6,73029			
	Birden Fazla Amaç (4)	274	16,1752	6,20516			
Daha Fazla Online Kalma İsteği	Araştırma-Eğitim (1)	267	9,0749	4,18038	7,681	,000*	2,3>1,4
	Eğlence-Boş Zaman (2)	307	10,4463	4,43245			
	Sosyal Medya-İletişim (3)	450	10,2000	4,28443			
	Birden Fazla Amaç (4)	274	9,2664	4,07779			
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Araştırma-Eğitim (1)	267	14,1910	7,23693	4,706	,003*	2>1,4
	Eğlence-Boş Zaman (2)	307	15,9446	7,36447			
	Sosyal Medya-İletişim (3)	450	15,2467	7,50436			
	Birden Fazla Amaç (4)	274	13,9818	6,96325			
Toplam	Araştırma-Eğitim (1)	267	38,9101	16,11004	9,006	,000*	2,3>1,4
	Eğlence-Boş Zaman (2)	307	44,7068	16,37626			
	Sosyal Medya-İletişim (3)	450	42,9689	16,40845			
	Birden Fazla Amaç (4)	274	39,4234	15,14507			

Tablo 10 da internet kullanım amaçları farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 anlamlılık düzeyine göre kontrol kaybı, daha

fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutlarında, eğlence-boş zaman ve sosyal medya-iletişim amaçlı internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının, araştırma-egitim ve birden fazla amaç adına internet kullanan öğrenci puan ortalamalarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Daha fazla online kalma isteği alt boyutunda, eğlence-boş zaman ve sosyal medya-iletişim amaçlı internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının, araştırma-egitim ve birden fazla amaç adına internet kullanan öğrenci puan ortalamalarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda ise, eğlence-boş zaman amaçlı internet kullanımı gerçekleştiren öğrencilerin puan ortalamalarının, araştırma-egitim ve birden fazla amaç adına kullanan öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Öğrencilerin internet kullanım amaçları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların Haftalık Spor Yapma Sürelerine Göre İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları ile Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	F	P	Fark
Kontrol Kaybı	1 saat ve altı (1)	187	16,8289	6,47349	3,896	,004*	5>3
	2-3 saat (2)	178	16,4438	6,65873			
	3-4 saat (3)	78	14,5641	6,25350			
	5 saat ve üzeri (4)	103	17,0680	7,11428			
	Spor yapmıyorum (5)	752	17,4854	6,74649			
Daha Fazla Online Kalma İsteği	1 saat ve altı (1)	187	9,7219	4,10189	2,952	,019*	5>3
	2-3 saat (2)	178	9,5787	4,16428			
	3-4 saat (3)	78	8,3846	3,47993			
	5 saat ve üzeri (4)	103	9,8835	4,50773			
	Spor yapmıyorum (5)	752	10,0585	4,38485			
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	1 saat ve altı (1)	187	14,9037	6,63660	,806	,521	--
	2-3 saat (2)	178	15,1180	7,42972			
	3-4 saat (3)	78	13,5385	6,68531			
	5 saat ve üzeri (4)	103	14,7379	7,26388			
	Spor yapmıyorum (5)	752	15,0585	7,55305			
Toplam	1 saat ve altı (1)	187	41,4545	14,93217	2,659	,031*	3<1,2,4,5
	2-3 saat (2)	178	41,1404	16,58014			
	3-4 saat (3)	78	36,4872	13,44130			
	5 saat ve üzeri (4)	103	41,6893	16,43229			
	Spor yapmıyorum (5)	752	42,6024	16,61109			

Tablo 11 incelendiğinde, haftalık spor yapma süreleri farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında P; 0,05 anlamlılık düzeyine göre kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda, spor yapmayan öğrencilerin puan ortalamalarının, 3-4 saat arası spor yapan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte daha fazla online kalma alt boyutunda spor yapmayan öğrencilerin puan ortalamalarının, 3-4 saat arası spor yapan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda haftalık spor yapma durumuna göre P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin haftalık spor yapma durumları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık tespit edilmiştir.

Tablo 12. Katılımcıların Yaptıkları Spor Türü Durumlarına Göre İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	F	P
Kontrol Kaybı	Bireysel spor (1)	378	16,5820	6,63564	2,870	,143
	Takım sporu (2)	84	15,9643	6,85380		
	Her ikisi de (3)	84	16,1786	6,61171		
	Spor yapmıyorum (4)	752	17,4854	6,74649		
Daha Fazla Online Kalma İsteği	Bireysel spor (1)	378	9,4312	4,09007	1,854	,136
	Takım sporu (2)	84	9,7024	4,21638		
	Her ikisi de (3)	84	9,7024	4,30125		
	Spor yapmıyorum (4)	752	10,0585	4,38485		
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Bireysel spor (1)	378	14,7566	6,96288	,341	,796
	Takım sporu (2)	84	14,3452	6,94990		
	Her ikisi de (3)	84	15,1071	7,45915		
	Spor yapmıyorum (4)	752	15,0585	7,55305		
Toplam	Bireysel spor (1)	378	40,7698	15,63467	1,532	,204
	Takım sporu (2)	84	40,0119	15,57531		
	Her ikisi de (3)	84	40,9881	15,85742		
	Spor yapmıyorum (4)	752	42,6024	16,61109		

Tablo 12 incelendiğinde, spor yapma türleri farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında spor yapma türüne göre P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin spor yapma türleri ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tablo 13. Katılımcıların Spor Yapma Amaçlarına Göre İnternet Bağımlılığı Ölçeğinden Aldıkları Puanların Ortalamaları ve Standart Sapmaları İle Ortalamalar Arası Farkların Anova Değerleri

Alt Boyutlar	Değişken	N	X	Ss	F	P
Kontrol Kaybı	Spor yapmıyorum (1)	752	17,4854	6,74649	2,706	,076
	Rekreasyon (2)	195	16,3897	6,59599		
	Sağlık (3)	289	16,3668	6,68932		
	Ekonomi (4)	62	16,8065	6,80125		
Daha Fazla Online Kalma İsteği	Spor yapmıyorum (1)	752	10,0585	4,38485	1,804	,145
	Rekreasyon (2)	195	9,6513	4,22333		
	Sağlık (3)	289	9,4291	4,16616		
	Ekonomi (4)	62	9,4839	3,75802		
Sosyal İlişkilerde Olumsuzluk	Spor yapmıyorum (1)	752	15,0585	7,55305	,564	,639
	Rekreasyon (2)	195	15,0821	7,35572		
	Sağlık (3)	289	14,6886	6,99702		
	Ekonomi (4)	62	13,9677	6,10286		
Toplam	Spor yapmıyorum (1)	752	42,6024	16,61109	1,547	,200
	Rekreasyon (2)	195	41,1231	15,69868		
	Sağlık (3)	289	40,4844	15,87868		
	Ekonomi (4)	62	40,2581	14,44258		

Tablo 13 incelendiğinde, spor yapma amaçları farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puan ortalamaları arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında spor yapma amaçlarına göre P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öğrencilerin spor yapma amaçları ile internet bağımlılığı düzeyleri toplam puan ortalamaları arasında P; 0,05 düzeyinde anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma, üniversitede farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılık düzeyleri ile spor ve farklı değişkenler arasındaki ilişkilerini incelenmiştir. Yapılan araştırmada Atatürk

Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim gören 449 erkek 849 kadın olmak üzere toplam 1298 örnek birey üzerinde çalışılmıştır.

Öğrencilerin cinsiyetleri ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Erkek öğrencilerin aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarındaki puan ortalamalarının kadın öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda ise cinsiyetler arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Usta (2017), Soydan (2015), Kır ve Sulak (2014) ve Çakır ve diğerleri (2011) üniversite öğrencileri üzerinde yapmış oldukları çalışmalarda erkek öğrencilerin internet bağımlılığı puan ortalamalarının kadınların puan ortalamalarından daha yüksek olduğu sonucunu bulmuştur. Scherer (1997), Jiang (2014), Willoughby (2008), Morahan-Martin (2005), Kim ve diğerleri (2006) yaptığı çalışmalarda aynı şekilde erkeklerde internet bağımlılığının daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma sonuçları elde etmiş olduğumuz verilerle paralellik göstermektedir.

Öğrencilerin herhangi bir sosyal medya üyelikleri olma durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında kontrol kaybı, aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Her üç alt boyutta ayrı ayrı incelendiğinde, herhangi bir sosyal medya üyesi olan öğrenci puan ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sulak (2015) ve Kaya (2011), üniversite öğrencileri üzerinde yaptıkları çalışmalarında, herhangi bir sosyal medya üyesi bulunanların üyesi olmayanlara oranla internet bağımlılık puan ortalamalarının anlamlı farklılaştığını belirtmiştir.

Öğrencilerin internete erişim sağlama durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. İnternet erişimini kablosuz ağ aracılığıyla sağlayan öğrenci puan ortalamalarının, aşırı online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında, hücresel veri aracılığıyla internet erişimi sağlayan öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı alt boyutunda ise internete erişim sağlama durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerinin ebeveynlerinin internet kullanım durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında kontrol kaybı ve aşırı online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Her iki alt boyutta da, öğrencilere yöneltilen “Ebeveynleriniz internet kullanıyorlar mı?” sorusuna “evet” cevabı verenlerin puan ortalamalarının yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda ise öğrenci ebeveynlerinin internet kullanma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerin spor yapma durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında kontrol kaybı ve aşırı online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Her iki alt boyutta da, spor yapmayan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda ise spor yapma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Özdemir (2016) çalışmasında spor yapmayan katılımcıların internet bağımlılığı

puan ortalamasının yüksek olmasına rağmen aralarında anlamlı bir ilişki bulunmadığını ifade etmiştir.

Farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda 2.sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenci puan ortalamalarının, 3.sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrenci puan ortalamalarından yüksek olduğu tespit edilmiştir. Kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında öğrencilerin sınıf düzeyi durumlarına göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Sevindik (2011) ve Sulak (2015) çalışmalarında, öğrencilerin internet bağımlılığı toplam puanlarında, 4. sınıfta öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı farklılaşma tespit etmişlerdir. Döner (2011) ve Kaya (2011)'nin çalışmalarına göre ise sınıf değişkenine göre herhangi bir farklılaşma saptanmamıştır.

Öğrencilerin günlük internet kullanım süre durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Her üç alt boyut ayrı ayrı incelendiğinde, 7 saat ve üzeri günlük internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının, her üç alt boyut altındaki; 1 saatten az, 1-3 saat arası ve 4-6 saat arası günlük kullanım sürelerinin puan ortalamalarından daha yüksek çıktığı tespit edilmiştir. Reyhanlıoğlu (2015) üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada, öğrencilerin günlük internet kullanım süreleri ile internet bağımlılık düzeylerinin yükselmesi arasında doğru orantı olduğunu ifade etmiştir. İnterneti 7 saat ve üzeri kullananların internet bağımlılığı oranlarının daha fazla olduğu belirtilmiştir. Hawi (2012), yaptığı çalışma sonucunda bağımlı kullanıcıların günlük ortalama 6,5 saat internet kullandıklarını ifade etmiştir. Bu bulgulara paralel olarak Kubey ve diğerleri (2001) internet bağımlısı olduğunu belirten grubun diğer öğrencilere kıyasla internette iki kat daha fazla çevrimiçi zaman geçirdiklerini saptamışlardır. Balta ve Horzum (2008) da haftada sekiz saatten fazla internete bağlı kalan öğrencilerin internet bağımlılık düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. İnternet bağımlılığıyla ilgili daha önce yapılan araştırmalarda, bağımlı kullanıcıların haftalık veya günlük internet kullanım sürelerinin bağımlı olmayan kullanıcılara kıyasla önemli ölçüde fazla olduğu ve internet kullanım süresi ile internet bağımlılığı arasında doğru orantılı bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Cengizhan, 2003; Günüş, 2009). Bu görüşte elde etmiş olduğumuz çalışma verilerimizi desteklemektedir.

Öğrencilerin internet kullanım amaç durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında kontrol kaybı, daha fazla online kalma isteği ve sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında, eğlence-boş zaman ve sosyal medya-iletişim amaçlı internet kullanımı gerçekleştiren öğrenci puan ortalamalarının her iki alt boyut içerisinde de araştırma-egitim ve birden fazla amaç adına internet kullanan öğrenci puan ortalamalarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda ise, eğlence-boş zaman amaçlı internet kullanımı gerçekleştiren öğrencilerin puan ortalamalarının, araştırma-egitim ve birden fazla amaç adına internet kullanan öğrencilerin puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür. Soydan (2015) ve Özdemir (2016) çalışmalarında üniversite öğrencilerinden büyük çoğunluğunun interneti en çok sosyal medya için kullandığını ifade

etmiştir. Has (2015) çalışmasında, eğlence amacıyla internet kullanımının diğer amaçlara göre daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Özkan (2010) çalışmasında, katılımcıların çoğunluğunun interneti eğitim amaçlı kullandıklarını ifade etmiştir. Tahiroğlu ve diğerleri (2008), internet kullanımını eğitim amaçlı sağlayan öğrencilerin bağımlılık puan ortalamalarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Öğrencilerin haftalık spor yapma süre durumları ile internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanların arasında kontrol kaybı ve daha fazla online kalma isteği alt boyutlarında anlamlı farklılaşma bulunmuştur. Spor yapmayan öğrencilerin puan ortalamalarının her iki alt boyutta da, 3-4 saat arası spor yapan öğrencilerin puan ortalamalarından yüksek olduğu görülmektedir. Sosyal ilişkilerde olumsuzluk alt boyutunda haftalık spor yapma durumuna göre anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Spor yapma türleri farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanlar ile alt boyutlar arasında spor yapma türüne göre herhangi bir anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Spor yapma amaçları farklı olan öğrencilerin internet bağımlılığı alt ölçeklerinden aldıkları puanlar ile alt boyutlar arasında spor yapma amacına göre herhangi bir anlamlı farklılaşma bulunmamıştır.

Öneriler

İnternet hakkında detaylı bilgiler verilerek, internetin olumlu ve olumsuz yönlerinin anlatılıp, olabildiğince erken yaşlarda öğrencilerin bilinçlenmeleri sağlanabilir. Gerekli görüldüğü takdirde okullarda uzman kişiler tarafından seminerler verilmesi faydalı olabilir. Ayrıca internet bağımlılığının yüksek çıkmasına neden olan alanlarda daha geniş kapsamlı yeni araştırmalar yapıp, çalışma verilerinin güncellenmesi faydalı olabilir.

Kaynaklar

- Balta, Ç.Ö. ve Horzum, M.B. (2008). Web tabanlı öğretim ortamındaki öğrencilerin internet bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(1): 187-205.
- Cengizhan, C. (2003). *Bilgisayar ve internet bağımlılığı*. 9. Türkiye'de İnternet Konferansı, İstanbul.
- Çakır, Ö., Ayas, T., Horzum, MB. (2011). An investigation of university students' internet and game addiction with respect to several variables. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 44(2): 95-117.
- Çalık, D. ve Çınar, Ö. P., (2009, Aralık). *Geçmişten günümüze bilgi yaklaşımları bilgi toplumu ve internet*. 14. Türkiye'de İnternet Konferansı, Bilgi Üniversitesi, İstanbul.
- Döner, C. (2011). *İlköğretim öğrencilerinde internet bağımlılığının farklı değişkenlere göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Günüç, S. (2009). *İnternet Bağımlılık Ölçeği'nin geliştirilmesi ve bazı demografik değişkenler ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Hahn, A., Jerusalem, M. (2001). *Internetsucht: Reliabilität und validität in der online-Forschung*. http://psilab.educat.hu-berlin.de/ssi/publikationen/internetsucht_online-forschung_2001b.pdf
- Has, Z. (2015). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığının yaşam kalitesine etkisi: Sakarya ili örneği* (Yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Hawi, N.S. (2012). Internet addiction among adolescents in Lebanon. *Computers in Human Behavior*, 28: 1044–1053.
- Jiang, Q. (2014). Internet addiction among young people in China: Internet connectedness, online gaming and academic performance decrement. *Internet Research*, 2-20.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kaya, A., 2011. *Öğretmen adaylarının sosyal ağ sitelerini kullanım durumları ve internet bağımlılığı düzeyleri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Kır, İ., Sulak, Ş. (2014). Eğitim Fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilgiler Dergisi*, 13(51): 150-167.
- Kim, K., Ryu, E., Chon, M.Y., Yeun, E.J., Choi, S.Y., Seo, J.S., Nam, B.W. (2006). Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: A questionnaire survey. *Int J Nurs Study*, 43:185–192.
- Kim, J.U. (2007). A reality therapy group counseling program as an internet addiction recovery method for college students in Korea: *International Journal of Reality Therapy*, 26(2): 3-9.
- Kraut, R., Patterson, M., Lundmark, V., Kiesler S., Muko-padhyay, T., Scherlis, W. (1998). Internet paradox: A social technology that reduces social involvement and psychological well-being?. *Am Psychol* ; 53:1017-1031.
- Kubey, R.W., Lavin, M.J. ve Barrows, J.R., (2001). Internet use and collegiate academic performance decrements: Early findings. *Journal of Communication*, 51: 366-382.
- Lin, S.S.J ve Tsai, C.C. (2002). Sensation seeking and internet dependence of Taiwanese high school adolescents. *Computers in Human Behavior*, 18 (4): 411-426.
- Morahan-Martin J. (2005). Internet abuse: Addiction, disorder, symptom, alternative explanations. *Soc. Sci. Comput Rev*; 23: 39-48.
- Okin, J.R. (2005). The internet revolution the not-for-dummies guide to the history, technology, and use of the internet. *Ironbound Press*. s.5. <http://www.ironboundpress.com/pdf/intrev-chap0.pdf> 29 Kasım 2017'de alınmıştır.
- Özdemir, G. (2016). *On dokuz mayıs üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinde internet bağımlılığı ve depresyon arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* (Uzmanlık tezi). Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği Anabilim Dalı, Ankara.

- Özkan, E. (2010). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin bilgisayar-internet kullanım durumlarının değerlendirilmesi: Uşak İli Örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Reyhanlıoğlu, E.N. (2015). *Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin internete bağımlılık düzeyleri ile sıkıntıya dayanma, başa çıkma stratejileri, kişilik özellikleri ve bazı demografik değişkenler arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.
- Sato, T. (2006). *Internet addiction among students: prevalence and psychological problems in Japan. Clinical Topics in Japan*, 49(7): 279-283.
- Scherer, K. (1997). *College life on-line: Healthy and unhealthy internet use, journal of college student development*. <http://findarticles.com/> 5 Aralık 2017'de alınmıştır.
- Sevindik, F. (2011). *Fırat Üniversitesi öğrencilerinde problemlerli internet kullanımı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının belirlenmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Shim, Y.S. (2004). *The impact of the internet on teen-agers' interpersonal communication behaviors: The relationship between internet use and desire for face-to-face communication* (Doctoral Dissertation). Southern Illinois University, Carbondale, USA.
- Soydan, Z.M. (2015). *Üniversite öğrencilerinin internet bağımlılığı ile depresyon ve yaşam doyumu arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Uygulamalı Psikoloji Programı, İstanbul.
- Sulak, Ş. (2015). *Eğitim fakültesi öğrencilerinin internet bağımlılık düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Şahin, C. ve Korkmaz, Ö. (2011). İnternet bağımlılığı ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32: 101-115.
- Tahiroğlu, A., Çelik, G.G., Uzel, M., Özcan, N., Avcı, A. (2008). Internet use among Turkish adolescents. *Cyberpsychology and Behavior*, 11(5): 537- 543.
- Tarhan, N. ve Nurmedov, S. (2011). *Bağımlılık: Sanal veya gerçek*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Usta, S. (2017). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığı ve duygusal zeka arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Welsh, L. (1999). *Internet use: An exploration of coping style, locus of control and expectancies* (Doctoral dissertation). Northeastern University, Boston, USA.
- Willoughby, T.A. (2008). Short-term longitudinal study of internet and computer game use by adolescent boys and girls: Prevalence, frequency of use, and psychosocial predictors. *Developmental Psychology*, 44: 195-204.

Young, K.S. (2004). Internet addiction: A new clinical phenomenon and its consequences. *American Behavioral Scientist*, 48(4): 402-415.

Makale Alıntısı

Can, H.C., Tozođlu, E. (2019). Üniversite Öğrencilerinin İnternet Bağımlılık Düzeylerinin Spor ve Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi [Examining of University Students' Internet Addiction Levels in Terms of Sports and Different Variables], *Spor Eğitim Dergisi*, 3 (3), 102-118.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.